

ZB| Planbureau
en Bibliotheek
van Zeeland

Onderzoek

Jeugdmonitor Zeeland – voortgezet onderwijs klas 3

Onderzoeksverantwoording

In deze onderzoeksverantwoording wordt de opzet en uitvoering van de Jeugdmonitor Zeeland onder derdeklassers in het voortgezet onderwijs op beknopte wijze besproken. Achtereenvolgens komen aan de orde:

- Doel
- Veldwerk
- Steekproef en respons
- Vragenlijst
- Controle- en correctiemethoden
- Weging
- Vergelijkbaarheid tussen meetjaren

Doel

De Jeugdmonitor Zeeland biedt beleidsmakers voor de Zeeuwse jeugd de mogelijkheid om statistische en inhoudelijke informatie over kinderen, jongeren en hun leefwereld te raadplegen.

In de Jeugdmonitor zijn en worden beleidsrelevante gegevens verzameld. Het stelt beleidsmakers in staat het beleid te onderbouwen en af te stemmen met andere organisaties.

De Jeugdmonitor bevat gegevens over de leefwereld van jongeren op het gebied van onderwijs, gezondheid, jeugdzorg, sport, welzijn, cultuur, arbeid, wonen en veiligheid. Het geeft inzicht in hoe voorzieningen functioneren, hoe Zeeuwse jongeren zich ontwikkelen, welke trends zich daarbij voordoen en welke zaken voor de toekomst belangrijk zijn.

Veldwerk

Het onderzoek onder derdeklassers in het voortgezet onderwijs is uitgevoerd in 2004, 2007, 2011 en 2015 door Scoop/ZB in samenwerking met een wisselend extern veldwerkbureau. In het voorjaar van 2021 zal het vijfde onderzoek worden afgenomen. In 2019 en 2020 is ervoor gekozen het onderzoek niet uit te voeren in verband met het gezondheidsonderzoek van GGD Zeeland, onder dezelfde doelgroep. Dit zou een nadelig effect hebben op de respons.

Alle Zeeuwse middelbare scholen worden aangeschreven om hun derdeklassers (vmbo, havo en vwo) deel te laten nemen aan het onderzoek. Ook een aantal scholen buiten Zeeland met Zeeuwse leerlingen zijn benaderd voor deelname. Een groot deel van hen heeft meegedaan. Ook leerlingen van het voortgezet speciaal onderwijs hebben de enquête ingevuld. De scholen die geen mogelijkheid hadden om digitaal mee te doen met het onderzoek, konden schriftelijk deelnemen. De scholen konden de ingevulde, papieren vragenlijsten kosteloos retour sturen.

De vragenlijst wordt onder schooltijd afgenomen onder begeleiding van een leerkracht of onderwijsondersteunend personeel. Dit onderzoek verloopt in lijn met de wet Gegevensbescherming (AVG). Onder de deelnemende scholen zijn de ouders van de derdeklassers door de scholen zelf op de hoogte gebracht van het onderzoek. De ouders hadden de mogelijkheid om hun kind niet te laten participeren in het onderzoek.

Steekproef en respons

In alle onderzoeken zijn de leerlingen in klas 3 van het voortgezet onderwijs de doelpopulatie. Het grootste deel van de jongeren is op het moment van bevraging 14 of 15 jaar oud. Tabel 1 bevat beschrijvende statistieken, op basis van de Basisregistratie Personen, van de benaderde generaties.

Onderzoek voortgezet onderwijs

Tabel 1: Beschrijvende statistiek steekproeven onderzoeken derdeklassers in het voortgezet onderwijs (2005-2015)

Onderzoeksjaar	Geboortejaar jongeren	Aantal derdeklassers in absolute aantallen ¹	... in relatieve aantallen ²	% jongen	% meisje
2004	1988/1989	4.530	1,2%	52%	48%
2007	1991/1992	4.850	1,3%	51%	49%
2011	1995/1996	4.690	1,2%	51%	49%
2015	1999/2000	4.830	1,3%	52%	48%

Bron: CBS Microdata (2020) | peildatum: 15 april van het onderzoeksjaar, afgerond op tientallen

Tabel 2 bevat de respons per onderzoeksjaar. In 2004 en 2007 zijn de responspercentages berekend door het aantal respondenten in klas 3, dat woont in Zeeland, te relateren aan het aantal 15-jarigen op 1 januari (bron: CBS). In 2011 en 2015 zijn de responspercentages berekend door het aantal respondenten in klas 3, dat woont in Zeeland, te relateren aan de registratiecijfers van OCW-DUO.

Tabel 2: Respons per onderzoeksjaar (2004-2015)

	respons			
	2004*	2007*	2011	2015
Borsele	73%	72%	65%	75%
Goes	77%	76%	61%	76%
Hulst	92%	66%	86%	83%
Kapelle	83%	79%	63%	60%
Middelburg	82%	72%	72%	69%
Noord-Beveland	69%	90%	56%	69%
Reimerswaal	67%	75%	61%	63%
Schouwen-Duiveland	82%	74%	52%	59%
Sluis	79%	92%	76%	77%
Terneuzen	89%	83%	70%	69%
Tholen	62%	62%	65%	38%
Veere	87%	58%	75%	69%
Vlissingen	83%	74%	64%	55%
Zeeland	84%	82%	67%	66%

*schatting o.b.v. populatiecijfers op 1 januari (Bron: CBS)

Vragenlijst

Onderwerpen die worden uitgevraagd in de vragenlijst voor derdeklassers hebben betrekking op de thema's: ouders of verzorgers, (mentale) gezondheid, middelengebruik, relaties en seksualiteit, veiligheid, vrije tijd en (sport-)verenigingen, pesten, school, woonomgeving en culturele activiteit.

Controle- en correctiemethoden

Het databestand wordt onder andere gecontroleerd op zowel positieve als negatieve uitschieters, sterke afwijkingen ten opzichte van eerdere metingen op individueel niveau en afwijkingen op gemeenteniveau.

Weging

Voor de meetjaren 2011 en 2015 is het databestand gewogen naar woongemeente en schoolsoort (vmbo, havo, vwo). Voor de meetjaren 2004 en 2007 zijn geen weegfactoren berekend.

1. Aantal jongeren uit leeftijdscohort (van 1 oktober) volgens CBS Microdata.

2. Als aandeel van de totale Zeeuwse bevolking. Het aantal inwoners op 1 januari in Zeeland bedroeg in 2004, 2007, 2011 en 2015 respectievelijk 379.028, 380.497, 381.530 en 380.726.

Onderzoek voortgezet onderwijs

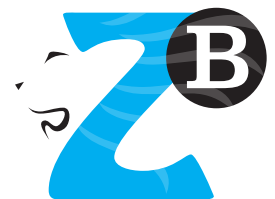
Vergelijkbaarheid met eerdere jaren

De gegevens van de Jeugdmonitor zijn grotendeels te vergelijken met voorgaande jaren. Soms is het niet mogelijk om dit te doen. Dit kan verschillende redenen hebben:

1. Verandering in vraagstelling
2. Inkorten van de vragenlijst en het opnemen van nieuwe vragen
3. Lage respons op gemeenteniveau

In de factsheets van de Jeugdmonitor worden alleen trends weergegeven van vragen die meerdere jaren gelijk zijn gebleven. Indien dit niet het geval is wordt er enkel een beschrijving gegeven van de huidige situatie of wordt alleen een vergelijking gemaakt tussen jaren waarvoor dit wel mogelijk is.

Door de jaren heen blijven veel onderwerpen in de leefwereld van derdeklassers bestaan, maar er veranderen ook aspecten. Met name de digitale leefwereld is behoorlijk uitgebreid met de toegang tot apparaten en social media.

ZB Planbureau
en Bibliotheek
van Zeeland

Kousteensedijk 7
4331 JE Middelburg
Postbus 8004
4330 EA Middelburg
www.dezb.nl